

Kapell-benevnelse

Kapell skulle det nye gudshuset på Fore kalles da det ble reist i 1909. Da biskop Fredrik Grønningsæter holdt sin jubileumspreken på Fore den 17. juni 1984 (75 årsjubiléet), kunne han ikke erindre noensinne å ha merket seg noen formell endring på det. Selv brukte han benevnelsen *Fore kirke* – og det bevisst. Han mente kapellbenevnelsen her til lands over tid hadde blitt temmelig misforstått og blitt brukt feil ved flere anledninger. Blant folk flest var ordet *kapell* på en eller annen måte blitt oppfattet som en annenrangs kirke.

” – Egentlig har ordet samme grunnord som ”kappe”, og betyr det man tar rundt seg eller over seg på reise. Kapellbenevnelsen bør derfor forbeholdes gudstjenestehus uten fast menighet, slik som på institusjoner, i friluftsterreng, for turister o.s.v. Et gudstjenestehus for en lokal menighet, fullt utstyrt til høymesse, kan vi med god grunn kalle en kirke!”

slo biskop Grønningsæter fast i sin tale til forsamlingen.

Han trakk også fram at kirken på Fore, med de endrede boforhold og kommunikasjoner man hadde fått i regionen, etter hvert hadde fått større og større betydning, og til og med langt på vei fungerte som en hovedkirke. *”Ja, det var egentlig framsynte folk som den gang fant å ville legge en kirke på dette fastlandsområdet i prestegjeldet”,* uttrykte biskopen.

”Ordet kirke betyr ordrett: ”Det som hører Herren til”, og er en arvtager etter det tempel som sto i Jerusalem på Sionfjellet. Selv om det selvsagt finnes avgjørende forskjeller mellom dette tempelet og kirkehuset, så er der også mange likheter”, mente biskop Grønningsæter.

Prestens rett til skyssgodtgjørelse og nattehold

Da den første sognepresten ankom Meløy i mai 1903, forhørte han seg straks om hvordan herredsstyret forholdt seg til dekning av skyssutgifter for sognepresten ved reiser rundt i den vidstrakte bygda han skulle betjene. Svaret som ble gitt, var at kommunen skulle godtgjøre slike utlegg, men at det var ønsket at presten i størst mulig utstrekning benyttet privat skyss til henting og bringing. Dette prinsippet fulgte sognepresten så godt det lot seg gjøre, utlegg for annen leid skyss eller reise med dampskip ble ført på regning til sognekassen og hvert år anvist til utbetaling av ordføreren. Dette gjaldt for øvrig ikke bare skyssutgifter, men i det hele tatt sognebudsforretninger – hos de fattige eller til gravferder ute på de hjelpekirkegårdene som kom til etter hvert, samt for å holde bibelforeslesninger.

15) Kgl. resolusjon av 8. september 1911.

Den 21. november 1919 besluttet Meløy herredsstyre å bevilge skyss og nattehold til de da 12 årlige gudstjenestene i Fore kapell etter offentlig skysstakst.

I et skriv fra Hålogalands biskop av 19. april 1922 går det fram at Kirkedepartementet i henhold til Den geistlige lønningslov av 14. juli 1897, § 30, 4. ledd (jfr. Lov av 25. februar 1921) har godkjent den beslutningen Meløy herredsstyre gjorde i møte den 13. mars 1922 om å stille et årlig beløp på kr. 300,00 til rådighet for sognepresten for reiser innen menigheten, mot at 60 % av det utbetalte ble refundert kommunekassen av Oplysningsvæsenets Fond.

Sognepresten hadde i 1920 blitt tilkjent kr. 300,00 årlig i godtgjørelse, samt kost og reiseutgifter for betjening av anleggene i Glomfjord. Forutsetningen var at han holdt 6 søndagsgudstjenester og 6 hverdagsbibellesninger på stedet, det vil si ett månedlig besøk.

Fore får egen konfirmasjon

Til tross for at Norbygd fikk sin egen kapellkirke, fortsatte ordningen med konfirmasjonsskole og konfirmasjon på Meløy for hele sognet. Dette var ikke bare enkelt, da konfirmantene både fra innland og øyer måtte bo på Meløy under

konfirmasjonsforberedelsene, for det meste hos velvillige private. I herredsstyremøte den 3. mai 1919 forelå det et forslag fra soknepresten om at kommunen nå måtte sørge for innkvartering av konfirmanter, da mangel på husrom var følelig.

Vedtaket lyder som så i sak 70/1919:

Angående fræmsat forslag fra sognepresten om internat i kommunelokalets værelser for konfirmanterne, er herredsstyret enig om at noget må gjøres, og det henstilles til herredskassereren at flytte sitt kontor til prostekammeret for at værelsene ovenpå kan stilles til disposisjon. For så vidt mindst 15 barn kan plasseres, bevilges det fornødne til oppasser, på den betingelse at udgifterne til oppasser refunderes av de internerte barn.

I sak 5/1929 behandlet Meløy menighetsråd i møte den 17. november 1929 en uttalelse angående konfirmasjonsordningen. Nordbygden kapellsogn ønsket at konfirmasjonen i Meløy skulle deles, slik at det ble særskilt forberedelse og konfirmasjon i Fore kapelldistrikt. Herredsstyret hadde anbefalt denne ordningen i møte den 11. november 1929 (sak 324/1929). Menighetskomitéen for Fore kapell hadde i møte den 3. november s. å. vedtatt en henstilling om at konfirmasjonsundervisningen for Nordre Meløy burde henlegges til Fore kapell, og at konfirmasjonstiden skulle settes fra 15. august og utover. Forutsetningen var at sognepresten ville få sine utlagte utgifter dekket for opphold i kapelldistriktet. Det var videre nevnt at kirkesangeren burde delta i undervisningen.

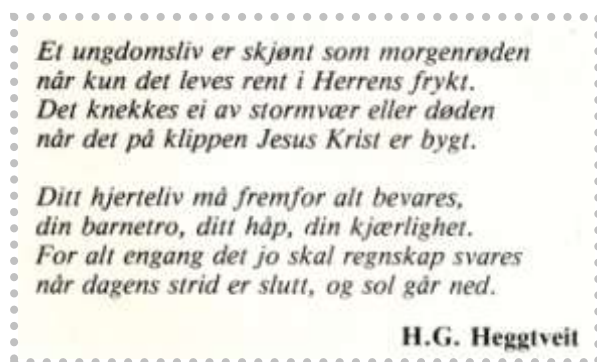
Herredsstyret anbefalte en henstilling slik som anført. Det ble derimot antydnet at det på denne årstiden neppe var anledning for kirkesangeren å delta i konfirmasjonsundervisningen.

Til dekning av sokneprestens utgifter for opphold m. v. ble bevilget inntil kr. 100,00.

Menighetsrådet sluttet seg til dette forslaget og så gjerne at denne ordningen ble gjort gjeldende påfølgende år.

16) *Brev fra Kirkedep. til biskopen i Hålogaland av 16. april 1930.*

Den første konfirmasjonsskole på Fore tok til den 1. august 1930 med 25 konfirmanter. Konfirmasjonen ble avholdt søndag, den 7. september s. å. under stor tilslutning.

Fra og med 1955 var det holdt egen konfirmasjonsskole i Glomfjord. Etter at Glomfjord kirke var reist, ble det fra 1958 opprettet egen konfirmasjonsordning i Glomfjord, og antall konfirmanter på Fore ble tilsvarende redusert. I 1956 var det i alt 57 konfirmanter fra Glomfjord og Nordbygda for øvrig, konfirmert i Fore kirke.

På midten av 1950-tallet ble skikken med konfirmantkapper innført i prestegjeldet. På et menighetsmøte etter gudstjenesten søndag, den 17. oktober 1954 ble det vedtatt, med 52 stemmer for og 11 mot, å innføre hvite konfirmantkapper i Fore. Kappene kostet ca. 70

kroner pr. stk. hos fa. Otto Koch i Bodø, og de måtte skaffes litt etter litt. Dette innebar at kirkene lånte hos hverandre etter behov når man totalt hadde et tilstrekkelig antall. Også her var man avhengig av velgjørere i distriktet, og det kan nevnes at Ørnes og Glomfjord Husmorlag i 1955 henholdsvis gav 350 og 134 kroner øremerket konfirmantkapper. Likeledes var misjons- og sanitetsforeninger m. v. på banen med sine bidrag.

Fram til 1974 hadde man praktisert å få nettopp husmødre i distriktet til å ta vask og stryking av konfirmantkappene. Denne ordningen føltes nå ikke helt tilfredsstillende, da de fleste syntes dette var nokså slitsomt. I brev av 16. januar 1974 innhentet Fore menighetsråd derfor anbud fra Glomfjord Vaskeri vedrørende vask, stryking og ettersyn av ca. 50 stk. kapper. Det resulterte i at man besluttet å overlate de kappene som måtte trenge det, denne våren til vaskeriet for kr. 15,- pr. kappe + moms, inkl. henting og tilbakelevering.

Slike kort har vært solgt som hilsningskort til konfirmanter i Fore kirke. Inntekten har gått til Blomsterfondet i Fore menighet.

I lokalavisene tirsdag, den 16. mars 1982 var det kunngjort menighetsmøte umiddelbart etter gudstjenesten søndag, den 21. mars. Den saken som menighetsrådet hadde forberedt for menighetsmøtet, var ny ordning for konfirmasjon. Rådet hadde ikke besluttende myndighet i slike spørsmål, kun et menighetsmøte kunne avgjøre saken. Derfor var det ønskelig med størst mulig oppslutning, og orientering skulle gis på møtet. Utenom dette ville de nye liturgiene bli presentert. Disse var allerede delvis kjent, da de allerede var blitt benyttet ved Fore kirke.

"Hylekoret" i ettertid var betraktelig større enn antall frammøtte på dette menighetsmøtet. I løpet av 1982/83 var det stor debatt vedrørende konfirmasjonsordningen i Fore menighet og

nye måter å undervise på. Mange var svært fornøyd med det nye konfirmasjonsopplegget, gruppesamtalene hadde fungert som en fin inngang til prestens mer teoretiske undervisning. Men slett ikke alle var fornøyd, og mest kritikk kom mot at selve konfirmasjonsdagen ble flyttet fra forsommeren til september måned. I 1983 var det således konfirmasjon i Fore kirke søndag, den 25. september. Samtalegudstjenesten var to dager før.

Blant annet var Støtt krets svært misfornøyd med den nye ordningen med konfirmasjonsdag i september måned. På grunn av det man mente var mangelfull informasjon, hadde ingen fra Støtt vært til stede på forutgående møte i Fore menighet da dette ble vedtatt. Derfor krevde kretsen i brev av 24. mai 1983 at saken ble tatt opp på nytt snarest i et menighetsmøte, slik at den gamle ordningen eventuelt på ny kunne bli gjort gjeldende fra 1983/84. Brevet var også skrevet til Fore menighetsråd på bakgrunn av et nylig avholdt møte på Støtt, hvor både soknepresten og formannen i Fore menighetsråd var til stede. Brevet fra Støtt hadde 22 underskrifter.

Atter en gang ble det tillyst menighetsmøte for Fore menighet i denne saks anledning – søndag, den 21. august 1983 i Fore kirke umiddelbart etter familiegudstjenesten på ettermiddagen. På dette møtet skulle behandles *når på året konfirmasjonstiden og konfirmasjonen burde gjennomføres*, og foresatte med konfirmanter i 1984 ble spesielt bedt om å møte.

I 1983 varte altså konfirmasjonstiden fra februar til september. Det er egentlig tillagt biskopen å fastsette annen tid enn det som er vanlig når menighetsmøte søker om dette, men først skal altså saken være forlagt vedkommende menighetsråd, menighetsmøte, prest og prost til uttalelse.

På møtet den 21. august sto så konfirmasjonsordningen på ny på dagsorden. Først ble et forslag om å utsette saken forkastet mot 6 stemmer. Deretter vedtok menighetsmøtet enstemmig at konfirmasjonen i framtida burde skje etter vinterterminen, det vil si i mai måned. Med det nåværende undervisningsopplegget måtte undervisningen da begynne allerede på høsten. Det var altså biskopen som til slutt formelt skulle fastsette dette, men saken var egentlig klar, det ble med det ene året med konfirmasjonssøndag i september på Fore. Året etter falt den på 13. mai.

Sokneprest Orstad meddelte imidlertid at undervisningsformen med samling av konfirmanter i små grupper rundt om i hjemmene og større samlinger i kirken, ville fortsette også kommende år, da man hadde høstet mange positive erfaringer med dette.

På menighetsmøte i Fore menighet den 5. oktober 1986 og i Meløy menighet den 9. november s. å. ble det vedtatt at de to menigheter skulle innføre de liturgiske bestemmelser for konfirmasjonstidens ordninger som ble godkjent til bruk i Den norske kirke ved kgl. res. av 5. juni 1981. Halså fulgte etter to år senere.

I 1989 var det hele 58 konfirmanter i Fore kirke søndag den 7. mai (året etter var det 60), og man fant det mest tjenlig å ha to konfirmasjonsgudstjenester samme dag. En av disse konfirmanter, Karianne Voll Hansen, hadde fått nyss i at det var akkurat 100 år siden oldemor var konfirmert i Meløy kirke, og syntes det var veldig spesielt. I andaktsboka som mormor hadde funnet i ei bortgjømt eske fant man både navneliste og visittkort fra den store dagen. De gamle visittkortene var prydet med engler og fargerike blomstermønstre og det var "gammeldagse" navn, skrevet med snirklete bokstaver. Andaktsboka fra konfirmasjonen i 1889 var tettekrevet med spennende gotiske bokstaver.

Stilige visittkort var som man ser vanlig også for 100 år siden!

Invitasjon og samling av 50-årskonfirmanter har blitt fast tradisjon både på Fore og ellers i prestegjeldet. En sosial og fin happening som blir satt pris på. Fra fjern og nær dukker de opp på gamle tomter, og gjenkjennelsens øyeblikk er selsomt. Flokken nedenfor, konfirmert den 14. juli 1957, var godt fornøyd med at så mange som 31 stk. av totalt 51 (minus 5 som var gått bort) møtte fram til klassevise sammenkomster på fredag, samlet båttur til Rødøy på lørdag og selve festgudstjenesten i Fore kirke søndag, den 15. juli 2007. Og Vår Herre var med på laget og laget rammen ved å berike det hele med et fantastisk flott vær.

50-årskonfirmanter som møtte opp til festgudstjeneste søndag, den 15. juli 2007, her sammen med sokneprest Olaf Jakob Tveit.

KIRKETILSYN

Det var umiddelbart bestemt at begge kirkene i prestegjeldet skulle ha et kirketilsyn. Det var herredsstyret som hadde med valg av kirketilsyn å gjøre, etter oppfordring og innstilling av soknepresten. For eksempel ble det i møte i januar måned 1920 foretatt valg av kirketilsyn ved Fore kapell. Foruten soknepresten ble valgt Christian M. Stene og Ole Berg, begge bosatt på Reipå. Siden ble det opprettet såkalt tilsynsutvalg på tre medlemmer.

Bygningsutvalg

Etter § 20 i *Lov om den norske kirkes ordning* skulle menighetsrådet velge to av sine medlemmer til – sammen med kirkevergen – å utgjøre et bygningsutvalg. Dette skulle føre tilsyn med soknets kirke og kirkegård og sette i verk de vedtak som menighetsrådet gjorde om kirke og kirkegård, med mindre rådet bestemte noe annet.

I skriv av 19. november 1976 til formannen i menighetsrådet skrev fylkeshagearkitekt Oddlaug Brunvoll:

"Det synes klart at et slikt utvalg, der kirkevergen jo er medlem, kan bli pålagt å sette opp budsjettforslag."

Hvoretter menighetsrådet vedtok følgende i et møte på nyåret:

"Menighetsrådet pålegger bygningsutvalget i Fore til, sammen med kirkevergen og eventuelt representanter fra kommunen, å sette opp forslag til nyanskaffelser og reparasjonsarbeid på kirke og kirkegårder i Fore menighet for året 1978. Budsjettforslaget må være kommet til menighetsrådet senest 1. april 1977. Bygningsutvalget pålegges videre å påse at de budsjetterte midler på inneværende budsjettår blir brukt."

Det forelå en rapport fra utvalget blant annet våren 1985 som menighetsrådet vedtok å sette ut i livet snarest mulig:

Det skulle anskaffes ny utelampe over inngangsdøra i nord, settes inn nye hengsler i luftevinduet i prestesakristiet, innhentes kostnadsoverslag på reparasjon av dåpsmuggen og nattverdskalken, gjøres forsøk på å komplettere det nye høytaleranlegget med flere mikrofoner og nye høytalere og pusse opp de gamle sangnummertavlene.

Det var mange ting i luften opp gjennom årene, og vanskelig å prioritere.

Det ble samtidig antatt et anbud fra Ørnes Idrettslag vedrørende skraping og maling av kirken, med forslag til kontrakt:

1. Fore menighetsråd godtar tilbudet om kr. 20,00 pr. m² for utvendig skraping og maling av Fore kirke.
2. Deler av kirken må males med to strøk. Ved andre gangs strøk godtas en pris på kr. 10,00 pr. m².
3. For opprigging/nedrigging og stillasene godtas en pris på kr. 3.000,00.
4. ØIL er ansvarlig for at arbeidet utføres etter Arbeidstilsynets regelverk, og at arbeidet utføres på en fagmessig måte.

Bygningsutvalget var så avgjort i funksjon, og utgjorde tre personer.